POSUDEK VEDOUCÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Název práce: Kritická analýza Madonniných videoklipů z hlediska genderu, sexuality a vizuality
Vypracovala: Michala Trličíková
Vedoucí práce: Mgr. Petra Jedličková
Hodnocení: 40 kreditů, známka 1

Cíl práce:
Původní zadání bakalářského tématu, *kritický rozbor postav populární kultury z hlediska gender rolí a obrazu ženy a muže ve společnosti*, předpokládalo pro konkrétní zpracování práce buď výběr konkrétní postavy a nebo zaměření na konkrétní jev či časové období. Konzultace k této práci postupně dovedly autorku k výběru snad nejlépe teoreticky rozebrané a zároveň nejproblematičtější ikony populární kultury, Madonny. Hlavním cílem a smyslem práce je nejprve demonstrovat, že interpretace ikon populární kultury přispívá k porozumění konstrukce gender identity v současné společnosti a dále zjistit, zda ikony populární kultury pracují s feministickým diskurzem, resp. jak jej reflektují.

Zvolená metoda:
Byla použita sémiotická analýza přesně stanoveného a pečlivě vybraného vzorku: z celé šíře Madonniny práce a působení byly vybrány tři starší a tři novější videoklipy, mezi nimiž je přibližně desetiletý odstup. U každého klipu byl analyzován text písně, vizualizace a děj. V každém klipu je pak zkoumáno, jaký obraz ženy je prezentován příp. jak Madonna pracuje s feministickým diskurzem, autorka rozebírá řadu vizualizačních či vztahových prvků a všímá si řady detailů. Pečlivě přitom rozlišuje mezi klíčovými prvky jakými je např. ženské tělo jako objekt, performativita genderu, ženskost a mužskost jako maškaráda, konstrukce identity a prvků doplňkových jako je například použití konkrétních vizuálních prvků či Baudrillardova teorie simulace. V závěru analýzy jsou mimo jiné proti sobě porovnány starší a mladší videoklipy s tím, že jednou z otázek práce bylo i to, zda Madonna mění způsob prezentace ženy, zda se její reflexe genderových rolí mění.

Struktura práce:
Práce je rozdělena do čtyř částí, z nichž dvě jsou stěžejní: teoretická a empirická část. Dále je zde úvod, ve kterém autorka stanovuje otázky, na které v práci hledá odpověď, a závěr, ve kterém se autorka vyjadřuje k původní hypotéze. Významnou součástí práce jsou přílohy a to kromě standardních navíc: texty analyzovaných písní, fotografie a CD s analyzovanými videoklipy.

V teoretické části autorka provazuje feministický diskurz a postmodernu, jako dvě významné koncepce, skrze jejichž aparát lze pochopit fenomén zvaný Madonna. Autorka se také dotýká teoretických prací, které se fenoménem Madonny zabývají; tyto texty reflektují především období 80. a 90. let v Madonnině práci. Teoretická část je dobře provázána s částí empirickou, kde autorka aplikovala některé z předložených teoretických konceptů v praxi. Kromě základní série otázek na to, jakými výrazovými prostředky -kromě jiných stereotypů- narušuje Madonna gender stereotypy, bylo dalším cílem práce zjistit, zda je v chápání těchto stereotypů patrný nějaký vývoj v čase. Otázkou totiž mimo jiné bylo, zda je Madonna stále zajímavým rolovým modelem i dnes. V tomto smyslu považuji za velmi přínosný postřeh autorky, která ukazuje podobnosti v Madonnině uchopování genderových témat nezávisle na době vzniku klipu a zároveň objevení se nových témat a reflexí související pravděpodobně nejen s vývojem diskurzu, ale také samotné Madonny jako postavy a osoby.

Volba informačních zdrojů:
Studentka v tomto ohledu předvedla výbornou volbu a práci se zdroji, pracovala s anglicky psanými i audiovizuálními materiály, práci založila na teoretických textech, které dobře aplikovala v empirické části práce. Bibliografie obsahuje 37 záznamů, práce je doplněna bohatým informačním aparátem, který je systematicky uspořádán.

Stylistická úroveň a formální úprava práce:
Práce je napsána čtivě, po formální stránce je práce přehledně a logicky členěná. K práci nemám v tomto směru žádné výhrady.

Doplňující otázka pro obhajobu:
Práce vyčerpávajícím způsobem odpovídá na stanovené otázky, proto bych neměla žádné doplňující otázky, spíše by mě zajímalo, zda – dle Baudrillardovy teorie simulace – je i sama ikona Madonny simulována, jinými slovy zda se stala natolik silným kulturním fenoménem, že je reflektována sama o sobě; už jen ve feministické literatuře je to samostatný jev/diskurz. Zda se například tvoří podobné ikony, podobné principy reflexe genderu a hraní si se sexualitou, vizualitou a tělesností apod. Zda Madonna sama reaguje sama na sebe.

V Praze, dne 11. 6. 2006 Petra Jedličková